

Patientinformation

Hårsäcksinflammationer (follikuliter) är vanliga och många får normalt någon enstaka follikulit då och då på kroppen.

Klinisk bild

Follikuliter liknar små finnar eller kvisslor. Tittar man efter noga ser man ofta ett litet hårstrå mitt i utslaget som bevis för att inflammationen sitter i hårsäcken. Man kan få enstaka eller många follikuliter, och de kliar mer eller mindre mycket.

De som orsakas av en speciell svamp (pityrosporon ovale) brukar vara omgivna av en betydande rodnad och kliar mycket kraftigt.

Sjukdomsorsak

Besvärerna kan komma då allmäntillståndet är nedsatt, efter en infektion eller antibiotikabehandling. Orsaken är en rubbning i samspelet mellan de små mikroorganismer som vi alltid har på huden. Om jämvikten rubbas kan tillväxt ske av mer aggressiva bakterier eller svampar som då framkallar små inflammationer vid öppningarna till hårsäckarna.

En annan orsak kan vara att huden under en längre tid blivit varm och svettig eller fet och kladdig av krämer, sololjor eller något liknande. Vistelse i ett varmt, fuktigt tropiskt klimat kan också vara en utlösande faktor.

Personer som har atopiskt eksem (börjeveckseksem) får lättare än andra follikuliter. Det förekommer också att follikuliter uppstår som en biverkan vid kortisonbehandling.

Sjukdomsförlopp

Tillståndet är ofta envist och långdraget och kräver tålmodig behandling. Den skall försöka på armar eller ben återställa den rubbade balansen mellan olika mikroorganismer på huden. Eftersom vi alltid har sådana bakterier och jästsvampar på huden som vi aldrig helt kan bli av med, finns det risk för att besvärerna återkommer.

Behandling

Det är viktigt att ha en god grundhygien. Kläder och handdukar bör tvättas ofta. Vid bad och dusch kan tvållösningar eller schampon med antiseptiska egenskaper ordinerars. Om man använder en mjukgörande kräm bör även denna vara antiseptiskt verksamt genom tillsats av exempelvis propylenglykol.

Utslagen bör baddas varje kväll med särskilda spritlösningar. Om det finns misstanke på att besvärerna beror på jästsvampar (pityrosporon) ordinerars läkemedel mot sådana. Ibland behövs antibakteriellt verksamma krämer. Behandling med antibiotikatabletter gör däremot nytta bara i enstaka fall, och kan

i andra fall t o m försämra tillståndet.

Det är viktigt att tidigt behandla nytillkomna follikuliter. Stryk på tunt men ordentligt över angripna kroppsområden. Behandlingen bör till en början ske morgon och kväll, därefter på kvällen. Så småningom behöver man inte behandla varje dag utan kanske några gånger i veckan. Senare räcker det ofta med någon behandling i veckan, dock under många månader.

Tänk på att inte sluta för tidigt, för då finns risk för återfall. Vid första tecken på att follikuliterna återkommer - påbörja ny intensiv behandling omedelbart!

Patientinformationen är producerad av doc. Göran Wennersten, redigerad av doc. Håkan Mobacken i samarbete med www.pdf.nu hemsidan för hudläkare o allmänhet